

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
«Μεταρρυθμίσεις αναφορικά με τις σχέσεις μεταξύ γονέων και τέκνων και άλλα ζητήματα οικογενειακού δικαίου»

Επισπεύδον Υπουργείο: Υπουργείο Δικαιοσύνης

Στοιχεία επικοινωνίας: Ειδική Νομική Υπηρεσία, Λεωφ. Μεσογείων 96, Τ.Κ 11527, Αθήνα, Τηλ. 210 7709 660, email: grammateia@justice.gov.gr

Επιλέξατε από τον παρακάτω κατάλογο τον τομέα ή τους τομείς νομοθέτησης στους οποίους αφορούν οι βασικές διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης:

ΤΟΜΕΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΣΗΣ

(X)

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ¹	☐
ΕΘΝΙΚΗ ΑΜΥΝΑ – ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ²	☐
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ / ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ / ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ³	☐
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ⁴	☐
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΗΜΟΣΙΑ ΤΑΞΗ – ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ⁵	☒
ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ⁶	☐

- ¹ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Παιδείας & Θρησκευμάτων και Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού.
- ² Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και Υπουργείου Εξωτερικών.
- ³ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Οικονομικών.
- ⁴ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Υπουργείου Υγείας.
- ⁵ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Εσωτερικών, Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη και Υπουργείου Δικαιοσύνης.
- ⁶ Τομέας νομοθέτησης επί θεμάτων Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υπουργείου Υποδομών & Μεταφορών, Υπουργείου Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής, Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Υπουργείου Τουρισμού.

A. Αιτιολογική έκθεση

Η «ταυτότητα» της αξιολογούμενης ρύθμισης	
1.	Ποιο ζήτημα αντιμετωπίζει η αξιολογούμενη ρύθμιση;
	<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου επεξηγούν τον σκοπό και την αιτία του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, που αφορά στη ρύθμιση των σχέσεων γονέων-τέκνων μετά τη διακοπή της συμβίωσης των συζύγων, το διαζύγιο ή την ακύρωση του γάμου και την ενίσχυση της ενεργού παρουσίας και των δύο γονέων στην ανατροφή του τέκνου, ώστε να μην μεταβάλλονται ο ρόλος και η σχέση τους με το τέκνο.</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου καθιερώνεται η αρχή της ισότητας των γονέων στις ευθύνες και τα δικαιώματα έναντι του τέκνου, με γνώμονα αποκλειστικά και μόνο το συμφέρον αυτού. Τα παραπάνω επιτυγχάνονται με την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας, την υποχρέωση ενημέρωσης εκ μέρους του γονέα που διαμένει με το τέκνο προς τον άλλο γονέα σχετικά με την επίδοση εγγράφων που το αφορούν, την καθιέρωση του θεσμού της διαμεσολάβησης, την προηγούμενη συναίνεση του γονέα που δεν διαμένει με το τέκνο για σημαντικά ζητήματα που το αφορούν και την υποχρέωση του γονέα που διαμένει με το τέκνο να ενισχύει τη σχέση του με τον άλλον γονέα και τους συγγενείς αυτού, προκειμένου να αποφεύγεται το φαινόμενο της γονεϊκής αποξένωσης. Περαιτέρω, εισάγεται το άυλο συναινετικό διαζύγιο, με το οποίο απλοποιείται η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου και αποφεύγεται η ταλαιπωρία των συζύγων.</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου καθιερώνεται ελάχιστο τεκμήριο χρόνου επικοινωνίας του τέκνου με τον γονέα με τον οποίο δεν διαμένει. Η καθιέρωση του ανωτέρω τεκμηρίου δημιουργεί μια υπαρκτή βάση διαλόγου μεταξύ των γονέων, ώστε να αποφεύγονται οι εντάσεις και οι διαφωνίες μεταξύ τους, ως προς το δικαίωμα επικοινωνίας του τέκνου με τον γονέα με τον οποίο δεν διαμένει, οι οποίες αποβαίνουν εν τέλει σε βάρος του τέκνου. Επιπλέον, θεσπίζονται ενδεικτικά κριτήρια κακής άσκησης γονικής μέριμνας, ώστε το δικαστήριο να δύναται ευχερώς να προβεί στην αφαίρεση της γονικής μέριμνας από τον υπαίτιο γονέα.</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': Στο παρόν κεφάλαιο ορίζεται η διαδικασία επιλογής διαμεσολαβητών και καθιερώνεται η επιμόρφωση των δικαστών που δικάζουν υποθέσεις του παρόντος νόμου.</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε': Στο παρόν κεφάλαιο εισάγονται μεταβατικές διατάξεις που αφορούν εκκρεμείς υποθέσεις, για τις οποίες παρέχεται η δυνατότητα της εκ νέου εκδίκασής τους, υπό το νομικό πλαίσιο του παρόντος.</p>

	<p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ': Στο παρόν κεφάλαιο εισάγονται εξουσιοδοτικές διατάξεις.</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ': Στο παρόν κεφάλαιο ορίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.</p>
2.	<p>Γιατί αποτελεί πρόβλημα;</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': Από το έτος 1983 δεν έχει λάβει χώρα οιαδήποτε αναμόρφωση στο κεφάλαιο του Αστικού Κώδικα που διέπει τις σχέσεις μεταξύ γονέων και τέκνων, γεγονός που συνιστά αναχρονισμό, καθόσον έχουν μεταβληθεί ουσιωδώς οι κοινωνικές συνθήκες.</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': Η απουσία και η έλλειψη ενημέρωσης του γονέα που δεν διαμένει με το τέκνο για θέματα που το αφορούν και επηρεάζουν αφενός μεν την καθημερινότητά του, αφετέρου δε την πρόοδό του, συνιστούν αιτία συνεχών αντεγκλήσεων και διαφωνιών μεταξύ των γονέων, γεγονός που αποβαίνει σε βάρος του συμφέροντος του τέκνου. Επίσης, η έλλειψη αναμόρφωσης του Αστικού Κώδικα στο κεφάλαιο των σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνων επί σειρά ετών καταδεικνύεται από στατιστικές, που φανερώνουν μια ραγδαία αύξηση των οικογενειακών διαφορών που οδηγούνται στα δικαστήρια. Περαιτέρω, απαιτείται η προσαρμογή της ελληνικής έννομης τάξης σε όσα ισχύουν στις υπόλοιπες χώρες της Ευρώπης, όπου προβλέπεται από τη νομοθεσία η από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας.</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': Η έλλειψη επικοινωνίας του τέκνου με τον γονέα με τον οποίον δεν διαμένει, οδηγεί στη μη ομαλή ψυχική και πνευματική ανάπτυξη του τέκνου και εμποδίζει την ολοκλήρωση της προσωπικότητάς του. Επίσης, η μη οριοθέτηση κριτηρίων κακής άσκησης γονικής μέριμνας οδηγεί σε αυθαίρετες συμπεριφορές εκ μέρους του υπαιτίου γονέα, οι οποίες αντιβαίνουν στο συμφέρον του τέκνου.</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': Η εκδίκαση υποθέσεων που αφορούν στις σχέσεις μεταξύ γονέων και τέκνων χωρίς την απαραίτητη γνώση εκ μέρους των δικαστών των παραμέτρων που επιδρούν στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του τέκνου και αποβλέπουν στο συμφέρον του, οι οποίες αποτελούν αντικείμενο άλλων ειδικοτήτων, όπως ψυχολόγων, κοινωνικών λειτουργών και κοινωνιολόγων, οδηγεί στην έκδοση αποφάσεων, των οποίων η εφαρμογή πολλές φορές δεν συμβάλλει στην ομαλή ανάπτυξη του τέκνου, καθώς επίσης και στο συμφέρον του.</p> <p>ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε': Η έλλειψη ρύθμισης για τις ήδη εκκρεμείς υποθέσεις θα προκαλούσε σύγχυση μεταξύ των διαδίκων και ανασφάλεια δικαίου.</p>
3.	<p>Ποιους φορείς ή πληθυσμιακές ομάδες αφορά;</p> <p>Οι διατάξεις των κεφαλαίων του παρόντος νόμου αφορούν γονείς, τέκνα και τους δικαστές που θα τις εφαρμόσουν.</p>
<p>Η αναγκαιότητα της αξιολογούμενης ρύθμισης</p>	

4.	<p>Το εν λόγω ζήτημα έχει αντιμετωπιστεί με νομοθετική ρύθμιση στο παρελθόν;</p> <p style="text-align: center;">ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐</p> <p>Εάν ΝΑΙ, ποιο είναι το ισχύον νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει το ζήτημα;</p>
----	--

Τα ζητήματα που ρυθμίζονται στο οικογενειακό δίκαιο έχουν αντιμετωπιστεί στο παρελθόν με τον ν. 4689/2020 (Α' 103), τον ν. 4714/2020 (Α' 148), τον ν. 4509/2017 (Α' 201), τον ν. 4055/2012 (Α' 55), τον ν. 2447/1996 (Α' 278) και τον ν. 1329/1983 (Α' 25).

5.	Γιατί δεν είναι δυνατό να αντιμετωπιστεί στο πλαίσιο της υφιστάμενης νομοθεσίας
----	---

i) με αλλαγή προεδρικού διατάγματος, υπουργικής απόφασης ή άλλης κανονιστικής πράξης;	Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αφορούν τροποποίηση νόμου.
ii) με αλλαγή διοικητικής πρακτικής συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας νέας ερμηνευτικής προσέγγισης της υφιστάμενης νομοθεσίας;	Τα ρυθμιζόμενα θέματα δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με αλλαγή διοικητικής πρακτικής και δεν επιδέχονται νέας ερμηνευτικής προσέγγισης.
iii) με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων;	Οι στόχοι που επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν με διάθεση περισσότερων ανθρώπινων και υλικών πόρων.

Συναφείς πρακτικές

6.	<p>Έχετε λάβει υπόψη συναφείς πρακτικές; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p> <p>Εάν ΝΑΙ, αναφέρατε συγκεκριμένα:</p>
----	---

i) σε άλλη/ες χώρα/ες της Ε.Ε. ή του ΟΟΣΑ:	
ii) σε όργανα της Ε.Ε.:	

iii) σε διεθνείς οργανισμούς:	
-------------------------------	--

Στόχοι αξιολογούμενης ρύθμισης	
7.	<p>Σημειώστε ποιοι από τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών επιδιώκονται με την αξιολογούμενη ρύθμιση</p> <div style="display: flex; flex-wrap: wrap; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☒ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☒ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> <div style="text-align: center;">☒ </div> <div style="text-align: center;">☐ </div> </div>
8.	<p>Ποιοι είναι οι στόχοι της αξιολογούμενης ρύθμισης;</p> <p>i) βραχυπρόθεσμοι:</p> <p>Οι αξιολογούμενες ρυθμίσεις αποσκοπούν στην ενεργή παρουσία και των δύο γονέων κατά την ανατροφή του τέκνου, παρά τη μεσολάβηση της διάστασης, του διαζυγίου ή της ακύρωσης του γάμου. Για τον σκοπό αυτό, αφενός μεν εκκινούν από την τήρηση της αρχής της ισότητας των γονέων στις ευθύνες και τα δικαιώματα έναντι του τέκνου, αφετέρου δε, αποβλέπουν πρωτίστως στην εξυπηρέτηση του συμφέροντος του τέκνου. Η διάσταση, το διαζύγιο, η διακοπή της συμβίωσης ή η ακύρωση του γάμου των γονέων, δεν πρέπει να μεταβάλλουν τον τρόπο άσκησης της γονικής μέριμνας των ανηλίκων τέκνων, η οποία πρέπει να ασκείται από κοινού και από τους δύο γονείς, καθόσον βασικός σκοπός είναι η ψυχική υγεία του ανηλίκου τέκνου, η ομαλή ένταξή του στο</p>

		κοινωνικό περιβάλλον και η ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.
	ii) μακροπρόθεσμοι:	Πρωθείται ο διάλογος μεταξύ των γονέων και ενισχύεται η προσπάθειά τους να αντιμετωπίζουν ζητήματα που αφορούν το τέκνο τους με αμοιβαία αποδεκτές λύσεις, χωρίς έριδες και διαφωνίες, με τρόπο που θα συμβάλλει στην ομαλή ανάπτυξη και διαπαιδαγώγηση αυτού.
Ψηφιακή διακυβέρνηση		
10.	Σε περίπτωση που προβλέπεται η χρήση πληροφοριακού συστήματος, ποια θα είναι η συμβολή αυτού στην επίτευξη των στόχων της αξιολογούμενης ρύθμισης: ΑΜΕΣΗ ☒ ή/και ΕΜΜΕΣΗ ☐	
	i) Εάν είναι άμεση, εξηγήστε:	Άρθρο 4: Εξοικονόμηση χρόνου των συζύγων και αποφυγή συνωστισμού στις γραμματείες των Ειρηνοδικείων. Η ηλεκτρονική πλατφόρμα μέσω της οποίας θα υλοποιείται η συγκεκριμένη ρύθμιση, θα καθοριστεί σε επόμενο στάδιο.
	ii) Εάν είναι έμμεση, εξηγήστε:	
11.	Το προβλεπόμενο πληροφοριακό σύστημα είναι συμβατό με την εκάστοτε ψηφιακή στρατηγική της χώρας (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού); ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐	
	Εξηγήστε:	Το προβλεπόμενο πληροφοριακό σύστημα είναι συμβατό με την ψηφιακή στρατηγική της χώρας (Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού).
12.	Διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος με άλλα υφιστάμενα συστήματα; ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐	
	Αναφέρατε ποια είναι αυτά τα συστήματα:	
13.	Έχει προηγηθεί μελέτη βιωσιμότητας του προβλεπόμενου πληροφοριακού συστήματος; ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐	
	Εξηγήστε:	

Κατ' άρθρο ανάλυση αξιολογούμενης ρύθμισης	
14.	Σύνοψη στόχων κάθε άρθρου
Άρθρο	Στόχος
1	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκονται η εξυπηρέτηση του συμφέροντος του τέκνου και η ενεργή παρουσία και των δύο γονέων κατά την ανατροφή του.
2	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκεται η αναμόρφωση των σχέσεων μεταξύ γονέων και τέκνου μετά τη διακοπή της συμβίωσης των συζύγων, το διαζύγιο ή την ακύρωση του γάμου, δεδομένου ότι έχει παρέλθει πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα από την τελευταία τροποποίηση του συγκεκριμένου κεφαλαίου του οικογενειακού δικαίου.
3	Στόχος της αξιολογούμενης ρύθμισης είναι να καθορίζεται με τρόπο σαφή η νόμιμη κατοικία του τέκνου, η οποία έχει και έννομες συνέπειες, καθώς επίσης να διευκολυνθεί για λόγους ουσιαστικούς η ενημέρωση του γονέα που δεν διαμένει με το τέκνο σχετικά με την επίδοση και το περιεχόμενο των εγγράφων που το αφορούν.
4	Με την προτεινόμενη ρύθμιση σκοπείται η αποφυγή συγχύσεων και εντάσεων από τον μη καθορισμό του τόπου διαμονής του ανηλίκου τέκνου και του γονέα με τον οποίο διαμένει. Επίσης, με τη δυνατότητα λύσης του γάμου με ηλεκτρονικά μέσα, εξοικονομείται χρόνος υπέρ των συζύγων και αποφεύγεται η ταλαιπωρία αυτών στις γραμματείες των δικαστηρίων. Επιπλέον, προβλέπεται η κοινή συμφωνία των συζύγων για την έκδοση συναινετικού διαζυγίου να λαμβάνει χώρα με κοινή ψηφιακή δήλωση, μη απαιτούμενης της βεβαίωσης του γνησίου της υπογραφής προς τον σκοπό αποφυγής μιας διαδικασίας που στερείται ουσιαστικής σκοπιμότητας.
5	Στόχος της προτεινόμενης ρύθμισης είναι η εξυπηρέτηση του συμφέροντος του τέκνου, που επιτυγχάνεται με τη συμμετοχή και των δύο γονέων στη ζωή του και την ανάπτυξη στενού δεσμού μαζί τους. Με το σκεπτικό αυτό πρέπει να λαμβάνεται και η απόφαση του Δικαστηρίου για την ανάθεση και άσκηση της γονικής μέριμνας, και υπό την προϋπόθεση ότι καθένας από τους γονείς σέβεται τα δικαιώματα του άλλου και επιδεικνύει συμπεριφορά που κατατείνει προς το συμφέρον του τέκνου.
6	Στόχος της προτεινόμενης ρύθμισης είναι να καθιερωθεί ο θεσμός της διαμεσολάβησης για ζητήματα που αφορούν τη

	γονική μέριμνα, ώστε να ενισχυθούν ο διάλογος και η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των γονέων και να αποφεύγεται η προσφυγή ενώπιον των δικαστηρίων.
7	Η προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκει την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν από την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας σε περίπτωση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου και διάστασης των συζύγων. Λαμβάνεται μέριμνα ώστε ο γονέας που δεν διαμένει με το τέκνο να ενημερώνεται για ζητήματα που αφορούν την ανατροφή και τη διαπαιδαγώγηση του τέκνου του, γεγονός που επιδρά θετικά προς το συμφέρον του.
8	Με την προτεινόμενη ρύθμιση το δικαστήριο δύναται να κατανειμίει την άσκηση της γονικής μέριμνας μεταξύ των γονέων και να εξειδικεύσει τον τρόπο άσκησής της, με γνώμονα το συμφέρον του τέκνου.
9	Στόχος της προτεινόμενης ρύθμισης είναι η συμμετοχή του πατέρα, που αντιδίκησε στην αναγνώριση του τέκνου, στην ανατροφή και διαπαιδαγώγησή του, εφόσον τούτο κριθεί απαραίτητο από το δικαστήριο.
10	Με την προτεινόμενη ρύθμιση παρέχεται η δυνατότητα στον γονέα που δεν έχει την επιμέλεια του τέκνου να συμβάλλει στην αποτελεσματικότερη προστασία των συμφερόντων του τελευταίου.
11	Στόχος της προτεινόμενης ρύθμισης είναι η ενίσχυση των δεσμών και των σχέσεων του τέκνου με τον γονέα που δεν διαμένει μαζί του και την οικογένειά του.
12	Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκεται η αποφασιστική συμμετοχή και συναπόφαση και του γονέα που δεν διαμένει με το τέκνο για σημαντικά ζητήματα που αφορούν την επιμέλειά του.
13	Με την προτεινόμενη ρύθμιση επιχειρείται η οριοθέτηση ελάχιστου χρόνου επικοινωνίας του τέκνου με τον γονέα, με τον οποίο δεν διαμένει μαζί, το οποίο συμβάλλει στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς του και στην ψυχική του υγεία. Ταυτόχρονα αποφεύγονται δικαστικές διενέξεις και εντάσεις μεταξύ των γονέων, οι οποίες αντιβαίνουν το συμφέρον του τέκνου.
14	Στόχος της προτεινόμενης ρύθμισης είναι να τεθούν ενδεικτικώς αναφερόμενα κριτήρια κακής άσκησης της γονικής μέριμνας δυνάμει των οποίων θα αξιολογείται ο τρόπος ασκήσεως των καθηκόντων που επιβάλλει το λειτούργημα των γονέων, ως από κοινού ασκούντων τη γονική μέριμνα, ώστε εάν αυτό κριθεί αναγκαίο να επανακαθορίζονται από το αρμόδιο δικαστήριο η κατανομή και ο ειδικότερος τρόπος άσκησης αυτής.

15	Στόχος της παρούσας ρύθμισης είναι η καθιέρωση ειδικού μητρώου οικογενειακών διαμεσολαβητών με ειδική γνώση επί του οικογενειακού δικαίου.
16	Στόχος της αξιολογούμενης ρύθμισης είναι να δοθεί η δυνατότητα στην Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών (ΕΣΔΙ) να διοργανώσει έκτακτα επιμορφωτικά σεμινάρια για δικαστικούς λειτουργούς, προκειμένου οι τελευταίοι να καταρτιστούν σε νέες νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες θα είναι άμεσα εφαρμοστέες από τα δικαστήρια. Η συμμετοχή των δικαστών στα σεμινάρια αυτά περιλαμβάνει υποχρεωτικά και την ένταξή τους σε ομάδες εργασίας («workshops»), η επιτυχής συμμετοχή στις οποίες θα βεβαιώνεται από τον αρμόδιο διευθυντή κατάρτισης της ΕΣΔΙ. Η βεβαίωση που θα δίνεται δεν θα αποτελεί στοιχείο για την αξιολόγηση του δικαστικού λειτουργού, η οποία αποτυπώνεται στην έκθεση του άρθρου 85 του ν. 1756/1988 (Α' 35).
17	Στόχος της αξιολογούμενης ρύθμισης είναι η επιμόρφωση των δικαστών, που ασχολούνται με υποθέσεις οικογενειακού δικαίου, σχετικά με τη διαμόρφωση της προσωπικότητας των τέκνων, ώστε να εκδίδουν αποφάσεις που ανταποκρίνονται στο συμφέρον του τέκνου και δεν διαταράσσουν την καθημερινότητά του. Τα εν λόγω σεμινάρια υλοποιούνται από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών.
18	Με την προτεινόμενη διάταξη προβλέπεται η εφαρμογή των κεφαλαίων Β' και Γ' του νόμου και στις υποθέσεις επί των οποίων δεν έχει εκδοθεί ακόμη αμετάκλητη δικαστική απόφαση, καθώς επίσης και η δυνατότητα δικαστικής επαναρύθμισης των σχετικών προγενέστερων συμφωνιών των γονέων, προκειμένου να υπάρξει κατά το δυνατόν ομοιόμορφη ρύθμιση συναφών κατά αντικείμενων περιπτώσεων.
19	Στόχος της προτεινόμενης ρύθμισης είναι η εφαρμογή του άρθρου 1515 του Αστικού Κώδικα και στις περιπτώσεις που ο πατέρας αναγνώρισε εκούσια ή δικαστικά το τέκνο, πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος.
20	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση σκοπούνται ο καθορισμός και η εξειδίκευση της διαδικασίας για τη συναινετική λύση του γάμου με ηλεκτρονικά μέσα και για τον λόγο αυτό παρέχεται σχετική εξουσιοδότηση στους Υπουργούς Δικαιοσύνης και Ψηφιακής Διακυβέρνησης.
21	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση παρέχεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Δικαιοσύνης να ρυθμίζει, με απόφασή του, τα θέματα που αφορούν το μητρώο διαμεσολαβητών και τη διαδικασία εγγραφής σε αυτό.

22	Με την αξιολογούμενη ρύθμιση επιδιώκεται ο καθορισμός των προϋποθέσεων για τη χρηματοδότηση των επιμορφωτικών σεμιναρίων των δικαστών και παρέχεται σχετική εξουσιοδότηση στους Υπουργούς Δικαιοσύνης και Οικονομικών.
23	Καθορίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος.

Δ. Έκθεση γενικών συνεπειών

18.	Οφέλη αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	-------------------------------

		ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΟΦΕΛΗ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΑΜΕΣΑ	Αύξηση εσόδων				
		Μείωση δαπανών				
		Εξοικονόμηση χρόνου				
		Μεγαλύτερη αποδοτικότητα / αποτελεσματικότητα	X		X	
		Άλλο				
	ΕΜΜΕΣΑ	Βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών				
		Δίκαιη μεταχείριση πολιτών				
		Αυξημένη αξιοπιστία / διαφάνεια θεσμών			X	
		Βελτιωμένη διαχείριση κινδύνων				
		Άλλο				

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

Με τις προτεινόμενες διατάξεις επιτυγχάνεται η ενεργή παρουσία και των δύο γονέων κατά την ανατροφή του τέκνου και η εκπλήρωση της ευθύνης τους έναντι αυτού, παρά την μεσολάβηση της διάστασης, του διαζυγίου ή της ακύρωσης του γάμου, όπως άλλωστε επιτάσσουν η ψυχική υγεία του, η ομαλή ένταξή του στο οικογενειακό περιβάλλον και η ανάπτυξη της προσωπικότητάς του.

19.	Κόστος αξιολογούμενης ρύθμισης
-----	--------------------------------

			ΘΕΣΜΟΙ, ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ	ΑΓΟΡΑ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	ΦΥΣΙΚΟ, ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΝΗΣΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΟΣΤΟΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	Σχεδιασμός / προετοιμασία					
		Υποδομή / εξοπλισμός					
		Προσλήψεις / κινητικότητα					
		Ενημέρωση εκπαίδευση εμπλεκόμενων					
		Άλλο					
	ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ & ΑΠΟΔΟΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ	Στήριξη και λειτουργία διαχείρισης					
		Διαχείριση αλλαγών κατά την εκτέλεση					
		Κόστος συμμετοχής στη νέα ρύθμιση					
		Άλλο					

Σχολιασμός / ποιοτική αποτίμηση:

--

Ε. Έκθεση διαβούλευσης

22.	Διαβούλευση κατά τη διάρκεια της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας από την έναρξη κατάρτισης της αξιολογούμενης ρύθμισης μέχρι την υπογραφή από τους συναρμόδιους Υπουργούς	
☐	Συνεργασία με άλλα υπουργεία / υπηρεσίες	Υπουργείο Οικονομικών, Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Υπουργείο Εργασίας.
☐	Συνεργασία με κοινωνικούς φορείς / Ανεξάρτητες Αρχές	«Σύνδεσμος για τα δικαιώματα της γυναίκας», «Ενεργοί μπαμπάδες», «Το Μωβ - Σωματείο Γυναικείων Δικαιωμάτων», «Ελληνικό Δίκτυο για τη φεμινιστική απεργία», «Σύλλογος Συνεπιμέλεια», «Γονις», «Ελληνική Ψυχολογική Εταιρία», «Παιδοψυχιατρική Εταιρία Ελλάδος», «Σύλλογος Ελλήνων Κοινωνιολόγων», «Συνήγορος του Πολίτη», «Φεμινιστική Συλλογικότητα», «Συνήγορος του Παιδιού» και «Σύλλογος μονογονεϊκής οικογένειας, UNICEF».
☐	Διεθνής διαβούλευση	

23.	Σχόλια στο πλαίσιο της διαβούλευσης μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας www.opengov.gr (ηλεκτρονική επισύναψη της έκθεσης)	
Επί των γενικών αρχών («επί της αρχής») της αξιολογούμενης ρύθμισης	Αριθμός συμμετασχόντων	
	Σχόλια που υιοθετήθηκαν	
	Σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν (συμπεριλαμβανομένης επαρκούς αιτιολόγησης)	
Επί των άρθρων της αξιολογούμενης ρύθμισης	Σχόλια που υπεβλήθησαν	14.815 (επισυνάπτονται αναλυτικά μετά τις εκθέσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους)
	Σχόλια που υιοθετήθηκαν	Έγινε ενσωμάτωση ορισμένων σχολίων που αναρτήθηκαν στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης. Πιο συγκεκριμένα: α) τροποποιήθηκαν οι περιπτώσεις απαγόρευσης επικοινωνίας του τέκνου με τον γονέα με τον οποίο δεν διαμένει στο άρθρο 13 προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης, όπως διαπιστώνονται στη βάση κάθε πρόσφορου μέσου, συμπεριλαμβανομένης ειδικής έκθεσης κοινωνικών λειτουργών, ψυχιάτρων ή ψυχολόγων, β) υιοθετήθηκαν τα σχόλια περί μνείας της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης στα άρθρα 1 και 17, γ) υιοθετήθηκε το σχόλιο περί απάλειψης του όρου «πρωτίστως» για την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του τέκνου στο άρθρο 5, δ) αφαιρέθηκε η φράση «εφόσον η γνώμη του τέκνου

		<p>κριθεί από το δικαστήριο ότι δεν αποτελεί προϊόν καθοδήγησης ή υποβολής» στην παρ. 4 του άρθρου 5, ε) αφαιρέθηκε η λέξη «επικοινωνίας» μετά τη φράση «τεκμαίρεται στο ένα τρίτο (1/3) του συνολικού χρόνου» στο τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 13 γιατί δημιουργούσε σύγχυση, στ) αντικαταστάθηκε η φράση «αμετάκλητη καταδίκη» με την φράση «η καταδίκη του γονέα, με οριστική δικαστική απόφαση» στην περ. στ' της παρ. 2 του άρθρου 14.</p>
	<p>Σχόλια που δεν υιοθετήθηκαν (συμπεριλαμβανομένης επαρκούς αιτιολόγησης)</p>	<p>Εξαιτίας της διηγηματικής, της άκρως περιγραφικής και εξατομικευμένης φύσης των περισσότερων εκ των αναρτηθέντων σχολίων, δεν συμπεριελήφθησαν πολλά από αυτά στο σχέδιο νόμου.</p> <p>Πιο συγκεκριμένα, είχε προταθεί στη διαβούλευση να συμπεριληφθεί στα κριτήρια κακής άσκησης της γονικής μέριμνας, στο άρθρο 14, και η προφανώς ψευδής υποβολή έγκλησης ενός γονέα εις βάρος του άλλου για ψευδορκία, πλην όμως δεν υιοθετήθηκε γιατί θα οδηγούσε σε αέναες αντιδικίες ενώπιων των δικαστηρίων. Επιπροσθέτως, δεν υιοθετήθηκε η πρόταση νομοθετικής υποχρέωσης για θέσπιση εναλλασσόμενης κατοικίας γιατί κρίθηκε πως το ζήτημα αυτό πρέπει να κρίνεται κατά περίπτωση, στη βάση των κριτηρίων του νόμου, αναλόγως του βέλτιστου συμφέροντος του τέκνου.</p>

24.	Συναφείς συνταγματικές διατάξεις	
	Παρ. 2 του άρθρου 4, παρ. 1 του άρθρου 5, παρ. 1 του άρθρου 21, άρθρο 25 και παρ. 2 του άρθρου 116 του Συντάγματος.	
25.	Ενωσιακό δίκαιο	
☐	Πρωτογενές ενωσιακό δίκαιο (συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων)	ΣΕΕ: Άρθρα 2 και 3 § 3 ΣΛΕΕ: Άρθρα 20 και 21 Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων: Άρθρα 23 και 24
✓	Κανονισμός	ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 27ης Νοεμβρίου 2003 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000.
✓	Οδηγία	
☐	Απόφαση	
26.	Συναφείς διατάξεις διεθνών συνθηκών ή συμφωνιών	
☐	Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	Άρθρα 1, 8, 9, 10 και 14.
☐	Διεθνείς συμβάσεις	<ul style="list-style-type: none"> • Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση Κωνσταντινούπολης), που κυρώθηκε με τον ν. 4531/2018 (Α' 62). • Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού που κυρώθηκε με τον ν. 2101/1992 (Α' 192).
27.	Συναφής νομολογία των ανωτάτων και άλλων εθνικών δικαστηρίων, καθώς και αποφάσεις των Ανεξάρτητων Αρχών	

		<i>Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης</i>
☐	Ανώτατο ή άλλο εθνικό δικαστήριο (αναφέρατε)	
☐	Ανεξάρτητη Αρχή (αναφέρατε)	
28.	Συναφής ευρωπαϊκή και διεθνής νομολογία	
		<i>Στοιχεία & βασικό περιεχόμενο απόφασης</i>
☐	Νομολογία Δικαστηρίου Ε.Ε.	
✓	Νομολογία Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου	
☐	Άλλα ευρωπαϊκά ή διεθνή δικαστήρια ή διαιτητικά όργανα	

Z. Πίνακας τροποποιούμενων ή καταργούμενων διατάξεων

29.	Τροποποίηση – αντικατάσταση – συμπλήρωση διατάξεων	
	<i>Διατάξεις αξιολογούμενης ρύθμισης</i>	<i>Υφιστάμενες διατάξεις</i>
	<p>Στο άρθρο 56 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164) προστίθενται τρίτο και τέταρτο εδάφιο και το άρθρο διαμορφώνεται ως εξής:</p> <p>«Άρθρο 56</p> <p>Ο ανήλικος που τελεί υπό γονική μέριμνα έχει κατοικία την κατοικία των γονέων του ή του γονέα που ασκεί μόνος του τη γονική μέριμνα. Αν τη γονική μέριμνα ασκούν και οι δύο γονείς χωρίς να έχουν την ίδια κατοικία, ο ανήλικος έχει κατοικία την κατοικία του γονέα με τον οποίο συνήθως διαμένει.</p> <p>Η επίδοση εγγράφων που αφορούν το τέκνο γίνεται στην κατοικία του γονέα με τον οποίο διαμένει ή του τρίτου που ασκεί τη γονική μέριμνα. Ο γονέας με τον οποίο διαμένει το τέκνο υποχρεώνεται άμεσα να ενημερώσει τον άλλο γονέα σχετικά με την επίδοση και το περιεχόμενο των εγγράφων που το αφορούν.</p> <p>Ο ανήλικος που τελεί υπό επιτροπεία ή όποιος τελεί υπό πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση, έχει κατοικία την κατοικία του επιτρόπου ή του δικαστικού συμπαραστάτη του.».</p>	<p>«Άρθρο 56</p> <p>Ο ανήλικος που τελεί υπό γονική μέριμνα έχει κατοικία την κατοικία των γονέων του ή του γονέα που ασκεί μόνος του τη γονική μέριμνα. Αν τη γονική μέριμνα ασκούν και οι δύο γονείς χωρίς να έχουν την ίδια κατοικία, ο ανήλικος έχει κατοικία την κατοικία του γονέα με τον οποίο συνήθως διαμένει.</p> <p>Ο ανήλικος που τελεί υπό επιτροπεία ή όποιος τελεί υπό πλήρη στερητική δικαστική συμπαράσταση, έχει κατοικία την κατοικία του επιτρόπου ή του δικαστικού συμπαραστάτη του.».</p>
	<p>Το άρθρο 1441 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164) αντικαθίσταται ως εξής:</p> <p>«Άρθρο 1441</p>	<p>«Άρθρο 1441</p> <p>1. Οι σύζυγοι μπορούν με έγγραφη συμφωνία να λύσουν τον γάμο τους. Η συμφωνία αυτή συνάπτεται μεταξύ των</p>

<p>Συναινετικό διαζύγιο</p> <p>1. Οι σύζυγοι μπορούν, με έγγραφη συμφωνία ή κοινή ψηφιακή δήλωση, να λύσουν τον γάμο τους. Η έγγραφη συμφωνία καταρτίζεται μεταξύ των συζύγων ή η κοινή ψηφιακή δήλωση υποβάλλεται από αυτούς με την παρουσία ή με ψηφιακή σύμπραξη πληρεξούσιου δικηγόρου αντίστοιχα για καθέναν από αυτούς. Όταν η συμφωνία είναι έγγραφη, υπογράφεται από τους ίδιους και από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους ή μόνο από τους τελευταίους, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο. Η πληρεξουσιότητα πρέπει να έχει δοθεί μέσα στον τελευταίο μήνα πριν από την υπογραφή της συμφωνίας.</p> <p>2. Αν υπάρχουν ανήλικα τέκνα, για να λυθεί ο γάμος, πρέπει με την έγγραφη συμφωνία ή την κοινή ψηφιακή δήλωση της παρ. 1 ή με άλλη συμφωνία μεταξύ των συζύγων, που καταρτίζεται όπως ορίζεται στην παρ. 1, να ρυθμίζεται η κατανομή της γονικής μέριμνας και ιδίως η επιμέλεια των τέκνων, ο τόπος διαμονής τους, ο γονέας με τον οποίο διαμένουν, η επικοινωνία τους με τον άλλο γονέα και η διατροφή τους. Η ανωτέρω έγγραφη συμφωνία ή η κοινή ψηφιακή δήλωση ισχύει για τουλάχιστον δύο (2) έτη και παρατείνεται αυτοδικαίως, εκτός αν κάποιος από τους δύο γονείς δηλώσει εγγράφως στον άλλο γονέα, πριν τη λήξη του συμφωνημένου χρόνου, ότι δεν επιθυμεί την παράτασή της.</p> <p>3 α. Η έγγραφη συμφωνία για τη λύση του γάμου, καθώς και κάθε χωριστή συμφωνία για την κατανομή</p>	<p>συζύγων με την παρουσία πληρεξούσιου δικηγόρου για καθέναν από αυτούς και υπογράφεται από τους ίδιους και από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους ή μόνον από τους τελευταίους, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο. Η πληρεξουσιότητα πρέπει να έχει δοθεί μέσα στον τελευταίο μήνα πριν από την υπογραφή της συμφωνίας.</p> <p>2. Αν υπάρχουν ανήλικα τέκνα, για να λυθεί ο γάμος πρέπει να ρυθμίζεται η επιμέλειά τους, η επικοινωνία με αυτά και η διατροφή τους, με την ίδια ή με άλλη έγγραφη συμφωνία μεταξύ των συζύγων, που υπογράφεται όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 και ισχύει για δύο (2) έτη τουλάχιστον.</p> <p>3. α) Η έγγραφη συμφωνία για τη λύση του γάμου, καθώς και η συμφωνία για την επιμέλεια, την επικοινωνία και τη διατροφή των ανήλικων τέκνων υποβάλλονται από τους πληρεξούσιους δικηγόρους του κάθε συζύγου, μαζί με τα ειδικά πληρεξούσια σε συμβολαιογράφο.</p> <p>β) Η κατάρτιση της συμβολαιογραφικής πράξης της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου απέχει τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες από την έγγραφη συμφωνία των συζύγων, η ημερομηνία της οποίας αποδεικνύεται με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής των συζύγων από τη Γραμματεία του Ειρηνοδικείου της έδρας του συμβολαιογράφου που θα καταρτίσει τη συμβολαιογραφική πράξη.</p> <p>4. Ο συμβολαιογράφος συντάσσει πράξη με την οποία βεβαιώνει τη λύση του γάμου, επικυρώνει τις συμφωνίες των συζύγων και τις ενσωματώνει σε αυτή. Τη συμβολαιογραφική πράξη υπογράφουν οι σύζυγοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους ή μόνον οι</p>
---	---

της γονικής μέριμνας, την επιμέλεια, τον τόπο διαμονής, την επικοινωνία και τη διατροφή των ανηλίκων τέκνων, υποβάλλονται από τους πληρεξουσίους δικηγόρους του κάθε συζύγου μαζί με τα ειδικά πληρεξούσια σε συμβολαιογράφο.

β. Η κατάρτιση της συμβολαιογραφικής πράξης της παρ. 4 απέχει τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες από την έγγραφη συμφωνία των συζύγων ή την κοινή ψηφιακή δήλωση. Η ημερομηνία της έγγραφης συμφωνίας των συζύγων αποδεικνύεται με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής αυτών. Βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής των συζύγων δεν απαιτείται στην περίπτωση υποβολής κοινής ψηφιακής δήλωσης.

4. Ο συμβολαιογράφος συντάσσει πράξη με την οποία βεβαιώνει τη λύση του γάμου, επικυρώνει τις συμφωνίες των συζύγων και τις ενσωματώνει σε αυτή. Τη συμβολαιογραφική πράξη υπογράφουν οι σύζυγοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους ή μόνο οι τελευταίοι, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο. Η πληρεξουσιότητα δίδεται τον τελευταίο μήνα πριν από την υπογραφή της πράξης. Όταν η βεβαίωση αφορά στην επιμέλεια, επικοινωνία και διατροφή των ανηλίκων τέκνων, η πράξη αποτελεί εκτελεστό τίτλο, εφόσον έχουν συμπεριληφθεί στη συμφωνία οι ρυθμίσεις των άρθρων 950 και 951 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Μετά τη λήξη ισχύος της επικυρωμένης συμφωνίας, μπορεί να ρυθμίζονται η επιμέλεια, η

τελευταίοι, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο. Η πληρεξουσιότητα πρέπει να έχει δοθεί μέσα στον τελευταίο μήνα πριν από την υπογραφή της πράξης. Όταν η βεβαίωση αφορά στην επιμέλεια, επικοινωνία και διατροφή των ανηλίκων τέκνων, η πράξη αποτελεί εκτελεστό τίτλο, εφόσον έχουν συμπεριληφθεί στη συμφωνία οι ρυθμίσεις των άρθρων 950 και 951 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Μετά τη λήξη ισχύος της επικυρωμένης συμφωνίας, μπορεί να ρυθμίζεται η επιμέλεια, η επικοινωνία και η διατροφή των τέκνων για περαιτέρω χρονικό διάστημα με νέα συμφωνία και με την ίδια διαδικασία.

5. Η λύση του γάμου επέρχεται με την κατάθεση αντιγράφου της συμβολαιογραφικής πράξης στο ληξιαρχείο όπου έχει καταχωρισθεί η σύσταση του γάμου.».

<p>επικοινωνία και η διατροφή των τέκνων για περαιτέρω χρονικό διάστημα με νέα συμφωνία και με την ίδια διαδικασία.</p> <p>5. Η λύση του γάμου επέρχεται με την κατάθεση αντιγράφου της συμβολαιογραφικής πράξης στο ληξιαρχείο όπου έχει κατατεθεί η σύσταση του γάμου, ή με ενημέρωση του ληξιαρχείου με χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.».</p>	
<p>Το άρθρο 1511 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164) αντικαθίσταται ως εξής:</p> <p>«Άρθρο 1511</p> <p>Άσκηση – ανάθεση γονικής μέριμνας κατά το συμφέρον του τέκνου</p> <p>1. Κάθε απόφαση των γονέων σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας πρέπει να αποβλέπει στο βέλτιστο συμφέρον του τέκνου.</p> <p>2. Στο βέλτιστο συμφέρον του τέκνου, που εξυπηρετείται ιδίως από την ουσιαστική συμμετοχή και των δύο γονέων στην ανατροφή και φροντίδα του, καθώς επίσης και από την αποτροπή διάρρηξης των σχέσεών του με καθένα από αυτούς, πρέπει να αποβλέπει και η απόφαση του δικαστηρίου, όταν αποφασίζει σχετικά με την ανάθεση της γονικής μέριμνας ή με τον τρόπο άσκησής της. Η απόφαση του δικαστηρίου συνεκτιμά παραμέτρους όπως την ικανότητα και πρόθεση καθενός εκ των γονέων να σεβαστεί τα δικαιώματα του άλλου, τη συμπεριφορά κάθε γονέα κατά το προηγούμενο χρονικό διάστημα και τη συμμόρφωσή του με τις νόμιμες υποχρεώσεις του, δικαστικές</p>	<p>«Άρθρο 1511</p> <p>Κάθε απόφαση των γονέων σχετικά με την άσκηση της γονικής μέριμνας πρέπει να αποβλέπει στο συμφέρον του τέκνου.</p> <p>Στο συμφέρον του τέκνου πρέπει να αποβλέπει και η απόφαση του δικαστηρίου, όταν, κατά τις διατάξεις του νόμου, το δικαστήριο αποφασίζει σχετικά με την ανάθεση της γονικής μέριμνας ή με τον τρόπο της άσκησής της. Η απόφαση του δικαστηρίου πρέπει επίσης να σέβεται την ισότητα μεταξύ των γονέων και να μην κάνει διακρίσεις εξαιτίας του φύλου, της φυλής, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών ή όποιων άλλων πεποιθήσεων, της ιθαγένειας, της εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης ή της περιουσίας.</p> <p>Ανάλογα με την ωριμότητα του τέκνου πρέπει να ζητείται και να συνεκτιμάται η γνώμη του πριν από κάθε απόφαση σχετική με τη γονική μέριμνα, εφόσον η απόφαση αφορά τα συμφέροντά του.».</p>

<p>αποφάσεις, εισαγγελικές διατάξεις και προηγούμενες συμφωνίες που είχε συνάψει με τον άλλο γονέα και αφορούν το τέκνο.</p> <p>3. Η απόφαση του δικαστηρίου πρέπει επίσης να σέβεται την ισότητα μεταξύ των γονέων και να μην κάνει διακρίσεις εξαιτίας ιδίως του φύλου, του σεξουαλικού προσανατολισμού, της φυλής, της γλώσσας, της θρησκείας, των πολιτικών ή όποιων άλλων πεποιθήσεων, της ιθαγένειας, της εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης ή της περιουσίας.</p> <p>4. Ανάλογα με την ωριμότητα του τέκνου πρέπει να ζητείται και να συνεκτιμάται η γνώμη του, πριν από κάθε απόφαση σχετική με τη γονική μέριμνα και τα συμφέροντά του.».</p>	
<p>Το άρθρο 1512 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164) αντικαθίσταται ως εξής:</p> <p>«Άρθρο 1512</p> <p>Σε περίπτωση διαφωνίας</p> <p>Κατά την άσκηση της γονικής μέριμνας οι γονείς καταβάλλουν προσπάθεια για την εξεύρεση κοινά αποδεκτών λύσεων, προσφεύγοντας, εάν είναι απαραίτητο, σε διαμεσολάβηση. Αν διαφωνούν, αποφασίζει το δικαστήριο.».</p>	<p>«Άρθρο 1512</p> <p>Σε περίπτωση διαφωνίας</p> <p>Αν οι γονείς διαφωνούν κατά την άσκηση της γονικής μέριμνας, και το συμφέρον του τέκνου επιβάλλει να ληφθεί απόφαση, αποφασίζει το δικαστήριο.».</p>
<p>Ο τίτλος και το άρθρο 1513 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164) αντικαθίσταται ως εξής:</p> <p>«Άρθρο 1513</p> <p>Διαζύγιο ή ακύρωση του γάμου - διάσταση των συζύγων</p>	<p>«Άρθρο 1513</p> <p>Διαζύγιο ή ακύρωση του γάμου</p> <p>Στις περιπτώσεις διαζυγίου η ακύρωσης του γάμου και εφόσον ζουν και οι δύο γονείς, η άσκηση της γονικής μέριμνας ρυθμίζεται από το δικαστήριο. Η άσκηση της γονικής μέριμνας μπορεί να ανατεθεί στον έναν</p>

<p>Στις περιπτώσεις διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή λύσης ή ακύρωσης του συμφώνου συμβίωσης ή διακοπής της συμβίωσης των συζύγων ή των μερών του συμφώνου συμβίωσης και εφόσον ζουν και οι δύο γονείς, εξακολουθούν να ασκούν από κοινού και εξίσου τη γονική μέριμνα. Ο γονέας με τον οποίο διαμένει το τέκνο επιχειρεί τις πράξεις που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 1516 του Α.Κ., κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσης του άλλου γονέα.».</p>	<p>από τους γονείς ή, αν αυτοί συμφωνούν ορίζοντας συγχρόνως τον τόπο διαμονής του τέκνου, στους δύο από κοινού. Το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει διαφορετικά, ιδίως να καταναείμει την άσκηση της γονικής μέριμνας μεταξύ των γονέων ή να την αναθέσει σε τρίτον. Για τη λήψη της απόφασής του το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη του τους έως τότε δεσμούς του τέκνου με τους γονείς και τους αδελφούς του, καθώς και τις τυχόν συμφωνίες που έκαναν ο γονείς του τέκνου σχετικά με την επιμέλεια και τη διοίκηση της περιουσίας του.</p> <p>Ο γονέας, στον οποίο δεν έχει ανατεθεί η άσκηση της γονικής μέριμνας, έχει το δικαίωμα να ζητάει από τον άλλο πληροφορίες για το πρόσωπο και την περιουσία του τέκνου.».</p>
<p>Ο τίτλος και το άρθρο 1514 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164) αντικαθίστανται ως εξής:</p> <p>«Άρθρο 1514</p> <p>Παρέκκλιση από την από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας</p> <p>1. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 1513 του Α.Κ., οι γονείς μπορούν με έγγραφο βεβαίας χρονολογίας να ρυθμίζουν διαφορετικά την κατανομή της γονικής μέριμνας, ιδίως να αναθέτουν την άσκησή της στον έναν από αυτούς, και να καθορίζουν τον τόπο κατοικίας του τέκνου τους, τον γονέα με τον οποίο θα διαμένει, καθώς και τον τρόπο επικοινωνίας του με τον άλλο γονέα. Το ανωτέρω έγγραφο ισχύει τουλάχιστον για δύο (2) έτη και παρατείνεται αυτοδικαίως, εκτός αν κάποιος από τους δύο γονείς δηλώσει εγγράφως στον άλλο γονέα, πριν τη λήξη του συμφωνημένου</p>	<p>«Άρθρο 1514</p> <p>Διακοπή της συμβίωσης</p> <p>Οι διατάξεις του προηγούμενου άρθρου εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις όπου υπάρχει Διακοπή της συμβίωσης των συζύγων.».</p>

χρόνου, ότι δεν επιθυμεί την παράτασή του.

2. Αν δεν είναι δυνατή η από κοινού άσκηση της γονικής μέριμνας, εξαιτίας διαφωνίας των γονέων και ιδίως αν ο ένας γονέας αδιαφορεί ή δεν συμπράττει σ' αυτή ή δεν τηρεί την τυχόν υπάρχουσα συμφωνία για την άσκηση ή τον τρόπο άσκησης της γονικής μέριμνας ή αν η συμφωνία αυτή είναι αντίθετη προς το συμφέρον του τέκνου ή αν η γονική μέριμνα ασκείται αντίθετα προς το συμφέρον του τέκνου, καθένας από τους γονείς προσφεύγει σε διαμεσολάβηση. Αν διαφωνούν, αποφασίζει το δικαστήριο.

3. Το δικαστήριο μπορεί ανάλογα με την περίπτωση:

α) να κατανείμει την άσκηση της γονικής μέριμνας μεταξύ των γονέων, να εξειδικεύσει τον τρόπο άσκησής της στα κατ' ιδίαν θέματα ή να αναθέσει την άσκηση της γονικής μέριμνας στον ένα γονέα ή σε τρίτο,

β) να διατάξει πραγματογνωμοσύνη ή τη λήψη οποιουδήποτε άλλου πρόσφορου μέτρου,

γ) να διατάξει διαμεσολάβηση ή την επανάληψη διακοπείσας διαμεσολάβησης, ορίζοντας συγχρόνως τον διαμεσολαβητή.

Για τη λήψη της απόφασής του το δικαστήριο λαμβάνει υπόψη τους έως τότε δεσμούς του τέκνου με τους γονείς και τους αδελφούς του, καθώς και τις τυχόν συμφωνίες που έκαναν οι γονείς του τέκνου για την άσκηση της γονικής μέριμνας.».

<p>Το άρθρο 1515 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164) αντικαθίσταται ως εξής:</p> <p>«Άρθρο 1515</p> <p>Τέκνα χωρίς γάμο των γονέων τους</p> <p>Η γονική μέριμνα του ανηλίκου τέκνου που γεννήθηκε και παραμένει χωρίς γάμο των γονέων του ανήκει στη μητέρα του. Όταν το τέκνο αναγνωρίζεται εκούσια ή δικαστικά με αγωγή που άσκησε ο πατέρας, αποκτά γονική μέριμνα και ο πατέρας, την οποία ασκεί από κοινού με τη μητέρα. Αν οι γονείς δεν ζουν μαζί, εφαρμόζονται αναλόγως τα άρθρα 1513 και 1514 του Α.Κ..</p> <p>Σε περίπτωση δικαστικής αναγνώρισης, στην οποία αντιδίκησε ο πατέρας, αυτός δεν ασκεί γονική μέριμνα ούτε αναπληρώνει τη μητέρα στην άσκησή της, εκτός αν υπάρχει συμφωνία των γονέων. Το δικαστήριο μπορεί, αν το επιβάλλει το συμφέρον του τέκνου, να αποφασίσει διαφορετικά μετά από αίτηση του πατέρα.».</p>	<p>«Άρθρο 1515</p> <p>Τέκνα χωρίς γάμο των γονέων τους. Η Γονική μέριμνα του ανήλικου τέκνου που γεννήθηκε και παραμένει χωρίς γάμο των γονέων του, ανήκει στη μητέρα του. Σε περίπτωση αναγνώρισης του, αποκτά Γονική μέριμνα και ο πατέρας, που όμως την ασκεί αν υπάρχει συμφωνία των γονέων κατά το άρθρο 1513 ή αν έπαυσε η γονική μέριμνα της μητέρας ή αν αυτή αδυνατεί να την ασκήσει για νομικούς ή πραγματικούς λόγους. Με αίτηση του πατέρα, το δικαστήριο μπορεί και σε κάθε άλλη περίπτωση να αναθέσει και σε αυτόν την άσκηση της γονικής μέριμνας ή μέρους της, εφόσον αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον του τέκνου.</p> <p>Σε περίπτωση δικαστικής αναγνώρισης, στην οποία αντιδίκησε ο πατέρας, αυτός δεν ασκεί Γονική μέριμνα ούτε αναπληρώνει τη μητέρα στην άσκηση της, εκτός αν υπάρχει συμφωνία των γονέων κατά το άρθρο 1513. Το δικαστήριο μπορεί, αν το επιβάλλει το συμφέρον του τέκνου, να αποφασίσει διαφορετικά με αίτηση του πατέρα, εφόσον έπαυσε η Γονική μέριμνα της μητέρας ή αυτή αδυνατεί να την ασκήσει για νομικούς ή πραγματικούς λόγους ή υπάρχει συμφωνία των γονέων.».</p>
<p>Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1516 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164) αντικαθίσταται και το άρθρο 1516 διαμορφώνεται ως εξής:</p> <p>«Άρθρο 1516</p> <p>Πράξεις από τον ένα γονέα</p> <p>Ο καθένας από τους γονείς επιχειρεί και μόνος του πράξεις αναφερόμενες</p>	<p>«Άρθρο 1516</p> <p>Πράξεις από τον ένα γονέα</p> <p>Ο καθένας από τους γονείς επιχειρεί και μόνος του πράξεις αναφερόμενες στην άσκηση της γονικής μέριμνας: 1. όταν πρόκειται για συνήθεις πράξεις επιμέλειας του προσώπου του τέκνου ή για την τρέχουσα διαχείριση της περιουσίας του ή για πράξεις που έχουν επείγοντα χαρακτήρα 2. όταν πρόκειται για τη λήψη δήλωσης της</p>

<p>στην άσκηση της γονικής μέριμνας:</p> <p>1. Όταν πρόκειται για συνήθεις πράξεις επιμέλειας του προσώπου του τέκνου ή για την τρέχουσα διαχείριση της περιουσίας του ή για πράξεις που έχουν επείγοντα χαρακτήρα, 2. Όταν πρόκειται για τη λήψη δήλωσης της βούλησης που είναι απευθυντέα προς το τέκνο.</p> <p>Στις περιπτώσεις διακοπής της συμβίωσης των γονέων, διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου τους, καθώς και όταν πρόκειται για τέκνο γεννημένο χωρίς γάμο των γονέων του, κάθε ένας από τους γονείς μπορεί να ασκεί τις αξιώσεις διατροφής που έχει το τέκνο κατά του άλλου γονέα ή τρίτου.».</p>	<p>βούλησης που είναι απευθυντέα προς το τέκνο.</p> <p>Στις περιπτώσεις διακοπής της συμβίωσης των γονέων, διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου τους, καθώς και όταν πρόκειται για τέκνο γεννημένο χωρίς γάμο των γονέων του, τις αξιώσεις διατροφής που έχει το τέκνο κατά του γονέα, ο οποίος δεν έχει επιμέλεια του προσώπου του, μπορεί να τις ασκεί αυτός που έχει την επιμέλεια και, αν δεν την έχει κανείς, αυτός με τον οποίο διαμένει το τέκνο.».</p>
<p>Στο άρθρο 1518 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164) τροποποιείται το δεύτερο εδάφιο, προστίθεται νέο εδάφιο στο τέλος και το άρθρο 1518 διαμορφώνεται ως εξής:</p> <p>«Άρθρο 1518</p> <p>Επιμέλεια του προσώπου</p> <p>Η επιμέλεια του προσώπου του τέκνου περιλαμβάνει ιδίως την ανατροφή, την επίβλεψη, τη μόρφωση και την εκπαίδευσή του, καθώς και τον προσδιορισμό του τύπου διαμονής του.</p> <p>Κατά την ανατροφή του τέκνου οι γονείς το ενισχύουν, χωρίς διάκριση φύλου, να αναπτύσσει υπεύθυνα και με κοινωνική συνείδηση την προσωπικότητά του. Η λήψη σωφρονιστικών μέτρων επιτρέπεται μόνο εφόσον αυτά είναι παιδαγωγικώς αναγκαία και δεν θίγουν την αξιοπρέπεια του τέκνου.</p>	<p>«Άρθρο 1518</p> <p>Επιμέλεια του προσώπου</p> <p>Η επιμέλεια του προσώπου του τέκνου περιλαμβάνει ιδίως την ανατροφή, την επίβλεψη, τη μόρφωση και την εκπαίδευσή του, καθώς και τον προσδιορισμό του τύπου της διαμονής του.</p> <p>Κατά την ανατροφή του τέκνου οι γονείς του ενισχύουν, χωρίς διάκριση φύλου, να αναπτύσσει υπεύθυνα και με κοινωνική συνείδηση την προσωπικότητά του. Η λήψη σωφρονιστικών μέτρων επιτρέπεται μόνον εφόσον αυτά είναι παιδαγωγικώς αναγκαία και δεν θίγουν την αξιοπρέπεια του τέκνου.</p> <p>Κατά τη μόρφωση και την επαγγελματική εκπαίδευση του τέκνου οι γονείς λαμβάνουν υπόψη τις ικανότητες και τις προσωπικές του κλίσεις. Γί' αυτό το σκοπό οφείλουν να συνεργάζονται με το σχολείο και αν υπάρχει ανάγκη, να ζητούν τη συνδρομή</p>

<p>Κατά τη μόρφωση και την επαγγελματική εκπαίδευση του τέκνου οι γονείς λαμβάνουν υπόψη τις ικανότητες και τις προσωπικές του κλίσεις. Γι' αυτό τον σκοπό οφείλουν να συνεργάζονται με το σχολείο και αν υπάρχει ανάγκη, να ζητούν τη συνδρομή αρμοδίων κρατικών υπηρεσιών ή δημοσίων οργανισμών.</p> <p>Κάθε γονέας υποχρεούται να διαφυλάσσει και να ενισχύει τη σχέση του τέκνου με τον άλλο γονέα, τους αδελφούς του, καθώς και με την οικογένεια του άλλου γονέα, ιδίως όταν οι γονείς δεν ζουν μαζί ή ο άλλος γονέας έχει αποβιώσει.».</p>	<p>αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών ή δημόσιων οργανισμών.».</p>
<p>Ο τίτλος και το άρθρο 1519 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164) αντικαθίστανται ως εξής:</p> <p>«Άρθρο 1519</p> <p>Σημαντικά ζητήματα επιμέλειας τέκνου</p> <p>Όταν η επιμέλεια ασκείται από τον ένα γονέα ή έχει γίνει κατανομή της μεταξύ των γονέων, οι αποφάσεις για την ονοματοδοσία του τέκνου, για το θρήσκευμα, για ζητήματα της υγείας του, εκτός από τα επείγοντα και τα εντελώς τρέχοντα, καθώς και για ζητήματα εκπαίδευσης που επιδρούν αποφασιστικά στο μέλλον του, λαμβάνονται από τους δύο γονείς από κοινού. Τα δύο τελευταία εδάφια του άρθρου 1510 και το άρθρο 1512 του Α.Κ. εφαρμόζονται αναλόγως.</p> <p>Για τη μεταβολή του τόπου διαμονής του τέκνου που επιδρά ουσιωδώς στο δικαίωμα επικοινωνίας του γονέα με τον οποίο δεν διαμένει το</p>	<p>«Άρθρο 1519</p> <p>Μεταβολή του τόπου διαμονής</p> <p>Μεταβολή του τόπου διαμονής του τέκνου, που επιδρά ουσιωδώς στο δικαίωμα επικοινωνίας του γονέα με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο, απαιτεί προηγούμενη συμφωνία των γονέων ή προηγούμενη οριστική δικαστική απόφαση μετά από αίτημα οποιουδήποτε από τους γονείς. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει κάθε πρόσφορο μέσο.».</p>

<p>τέκνο, απαιτείται προηγούμενη έγγραφη συμφωνία των γονέων ή προηγούμενη δικαστική απόφαση που εκδίδεται μετά από αίτηση ενός από τους γονείς. Το δικαστήριο μπορεί να διατάξει κάθε πρόσφορο μέτρο.</p> <p>Ο γονέας στον οποίο δεν έχει ανατεθεί η άσκηση της επιμέλειας έχει το δικαίωμα να ζητά από τον άλλο πληροφορίες για το πρόσωπο και την περιουσία του τέκνου.».</p>	
<p>Το άρθρο 1520 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164) αντικαθίσταται ως εξής:</p> <p>«Άρθρο 1520</p> <p>Προσωπική επικοινωνία</p> <p>Ο γονέας με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο έχει το δικαίωμα και την υποχρέωση της, κατά το δυνατό, ευρύτερης επικοινωνίας με αυτό, στην οποία περιλαμβάνονται τόσο η φυσική παρουσία και επαφή του με το τέκνο, όσο και η διαμονή του τέκνου στην οικία του. Ο γονέας με τον οποίο διαμένει το τέκνο οφείλει να διευκολύνει και να προωθεί την επικοινωνία του τέκνου με τον άλλο γονέα σε τακτική χρονική βάση. Ο χρόνος επικοινωνίας του τέκνου με φυσική παρουσία με τον γονέα, με τον οποίο δεν διαμένει, τεκμαίρεται στο ένα τρίτο (1/3) του συνολικού χρόνου, εκτός αν ο γονέας αυτός ζητά μικρότερο χρόνο επικοινωνίας, ή επιβάλλεται να καθορισθεί μικρότερος ή μεγαλύτερος χρόνος επικοινωνίας για λόγους που αφορούν στις συνθήκες διαβίωσης ή στο συμφέρον του τέκνου, εφόσον, σε κάθε περίπτωση, δεν διαταράσσεται η καθημερινότητα</p>	<p>«Άρθρο 1520</p> <p>Προσωπική επικοινωνία</p> <p>Ο γονέας με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο διατηρεί το δικαίωμα της προσωπικής επικοινωνίας με αυτό.</p> <p>Οι γονείς δεν έχουν το δικαίωμα να εμποδίζουν την επικοινωνία του τέκνου με τους απώτερους ανιόντες του, εκτός αν υπάρχει σοβαρός λόγος. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων, τα σχετικά με την επικοινωνία κανονίζονται ειδικότερα από το δικαστήριο.».</p>

<p>του τέκνου. Αποκλεισμός ή περιορισμός της επικοινωνίας είναι δυνατός μόνο για εξαιρετικά σοβαρούς λόγους, ιδίως όταν ο γονέας με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο κριθεί ακατάλληλος να ασκεί το δικαίωμα επικοινωνίας. Για τη διαπίστωση της ακαταλληλότητας του γονέα το δικαστήριο μπορεί να διατάξει κάθε πρόσφορο μέσο, ιδίως την εκπόνηση εμπειριστατωμένης έκθεσης κοινωνικών λειτουργών ή ψυχιάτρων ή ψυχολόγων.</p> <p>Οι γονείς δεν έχουν το δικαίωμα να εμποδίζουν την επικοινωνία του τέκνου με τους ανώτερους ανιόντες και τους αδελφούς του, εκτός αν συντρέχει σπουδαίος λόγος. Οι γονείς δεν έχουν το δικαίωμα να εμποδίζουν την επικοινωνία του τέκνου με τρίτους που έχουν αναπτύξει μαζί του κοινωνικοσυναισθηματική σχέση οικογενειακής φύσης, εφόσον με την επικοινωνία εξυπηρετείται το συμφέρον του τέκνου.</p> <p>Τα σχετικά με την επικοινωνία ζητήματα καθορίζονται ειδικότερα είτε με έγγραφη συμφωνία των γονέων είτε από το δικαστήριο. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται και η παρ. 4 του άρθρου 1511. Όταν συντρέχει περίπτωση κακής ή καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος επικοινωνίας, ο άλλος γονέας ή κάθε ένας από τους γονείς, αν πρόκειται για επικοινωνία με τρίτο, μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο τη μεταρρύθμιση της επικοινωνίας.».</p>	
<p>Το άρθρο 1532 του Αστικού Κώδικα (Α.Κ., π.δ. 456/1984, Α' 164) αντικαθίσταται ως εξής:</p>	<p>«Άρθρο 1532 Συνέπειες κακής άσκησης</p>

«Άρθρο 1532

Συνέπειες κακής άσκησης

Αν ο πατέρας ή η μητέρα παραβαίνουν τα καθήκοντα που τους επιβάλλει το λειτούργημά τους για την επιμέλεια του προσώπου του τέκνου ή τη διοίκηση της περιουσίας του ή αν ασκούν το λειτούργημα αυτό καταχρηστικά ή δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν σε αυτό, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον το ζητήσουν ο άλλος γονέας ή οι πλησιέστεροι συγγενείς του τέκνου ή ο εισαγγελέας, να διατάξει οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο.

Κακή άσκηση της γονικής μέριμνας συνιστούν ιδίως: α. η υπαίτια μη συμμόρφωση προς αποφάσεις και διατάξεις δικαστικών και εισαγγελικών αρχών που αφορούν το τέκνο ή προς την υπάρχουσα συμφωνία των γονέων για την άσκηση της γονικής μέριμνας, β. η διατάραξη της συναισθηματικής σχέσης του τέκνου με τον άλλο γονέα και την οικογένειά του και η με κάθε τρόπο πρόκληση διάρρηξης των σχέσεων του τέκνου με αυτούς, γ. η υπαίτια παράβαση των όρων της συμφωνίας των γονέων ή της δικαστικής απόφασης για την επικοινωνία του τέκνου με τον γονέα με τον οποίο δεν διαμένει και η με κάθε άλλο τρόπο παρεμπόδιση της επικοινωνίας, δ. η κακή άσκηση και η υπαίτια παράλειψη της άσκησης του δικαιώματος επικοινωνίας από τον δικαιούχο γονέα, ε. η αδικαιολόγητη άρνηση του γονέα να καταβάλλει τη διατροφή που επιδικάστηκε στο τέκνο από το δικαστήριο ή συμφωνήθηκε μεταξύ των γονέων, στ. η καταδίκη του γονέα, με

Αν ο πατέρας ή η μητέρα παραβαίνουν τα καθήκοντα που τους επιβάλλει το λειτούργημά τους για την Επιμέλεια του προσώπου του τέκνου ή τη διοίκηση της περιουσίας του ή αν ασκούν το λειτούργημα αυτό καταχρηστικά ή δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν σ' αυτό, το δικαστήριο μπορεί, εφόσον το ζητήσουν ο άλλος γονέας, οι πλησιέστεροι συγγενείς του τέκνου, ο εισαγγελέας ή και αυτεπαγγέλτως, να διατάξει οποιοδήποτε πρόσφορο μέτρο.

Το δικαστήριο μπορεί ιδίως να αφαιρέσει από τον ένα γονέα την άσκηση της γονικής μέριμνας ολικά ή μερικά και να την αναθέσει αποκλειστικά στον άλλο ή, αν συντρέχουν και στο πρόσωπο αυτού οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου, να αναθέσει την πραγματική φροντίδα του τέκνου ή, ακόμη, και την επιμέλειά του ολικά μερικά σε τρίτον ή και να διορίσει επίτροπο.

Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου και επίκειται άμεσος κίνδυνος για τη σωματική ή την ψυχική υγεία του τέκνου, ο εισαγγελέας μπορεί να διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του, μέχρι την έκδοση της αποφάσεως του δικαστηρίου, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός τριάντα ημερών.».

<p>οριστική δικαστική απόφαση, για ενδοοικογενειακή βία ή για εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή για εγκλήματα οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής.</p> <p>Το δικαστήριο, στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου, δύναται να αφαιρέσει από τον υπαίτιο γονέα την άσκηση της γονικής μέριμνας ή την επιμέλεια, ολικά ή μερικά, και να την αναθέσει αποκλειστικά στον άλλο γονέα, καθώς επίσης να διατάξει κάθε πρόσφορο μέτρο προς διασφάλιση του συμφέροντος του τέκνου. Αν συντρέχουν στο πρόσωπο και των δύο γονέων οι περιπτώσεις του δευτέρου εδαφίου, το δικαστήριο μπορεί να αναθέσει την πραγματική φροντίδα του τέκνου ή ακόμα και την επιμέλειά του ολικά ή μερικά σε τρίτο ή και να διορίσει επίτροπο.</p> <p>Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου και επίκειται άμεσος κίνδυνος για τη σωματική ή την ψυχική υγεία του τέκνου, ο εισαγγελέας διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του, μέχρι την έκδοση της απόφασης του δικαστηρίου, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός ενενήντα (90) ημερών, με δυνατότητα αιτιολογημένης παράτασης της προθεσμίας αυτής κατά ενενήντα (90) επιπλέον ημέρες.».</p>		
30.	Κατάργηση διατάξεων	
	<i>Διατάξεις αξιολογούμενης ρύθμισης που προβλέπουν κατάργηση</i>	<i>Καταργούμενες διατάξεις</i>

Η. Έκθεση εφαρμογής της ρύθμισης

31.	Συναρμοδιότητα Υπουργείων / υπηρεσιών / φορέων				
	Σχετική διάταξη αξιολογούμενης ρύθμισης	Συναρμόδια Υπουργεία – Συναρμόδιες υπηρεσίες / φορείς		Αντικείμενο συναρμοδιότητας	
	4	Ψηφιακής Διακυβέρνησης		Άυλο συναινετικό διαζύγιο	
	20	Ψηφιακής Διακυβέρνησης		Άυλο συναινετικό διαζύγιο	
	22	Οικονομικών		Επιμορφωτικά σεμινάρια	
32.	Έκδοση κανονιστικών πράξεων και εγκυκλίων				
	Εξουσιοδοτική διάταξη	Είδος πράξης	Αρμόδιο ή επισπεύδον Υπουργείο ή υπηρεσία	Αντικείμενο	Χρονοδιάγραμμα (ενδεικτική ή αποκλειστική προθεσμία)
	Άρθρο 20	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Δικαιοσύνης Ψηφιακής Διακυβέρνησης	Άυλο συναινετικό διαζύγιο	
	Άρθρο 21	Υπουργική Απόφαση	Δικαιοσύνης	Προϋποθέσεις και διαδικασία εγγραφής διαμεσολαβητών στο μητρώο	
	Άρθρο 22	Κοινή Υπουργική Απόφαση	Οικονομικών Δικαιοσύνης	Χρηματοδότηση επιμορφωτικών σεμιναρίων	

	Ανάγκη σύστασης νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας
33.	Ποιες διατάξεις της αξιολογούμενης ρύθμισης προβλέπουν τη σύσταση νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας;
	Δεν προβλέπεται η σύσταση νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας.

34.	Γιατί προτείνεται η σύσταση αυτού του νέου οργάνου και δεν επαρκούν οι υφιστάμενες διοικητικές δομές για να επιτευχθεί ο στόχος της αξιολογούμενης ρύθμισης;
35.	Χρόνος έναρξης λειτουργίας του νέου οργάνου
36.	Έχει γίνει η σχετική οικονομοτεχνική μελέτη αναφορικά με τη σύσταση του νέου οργάνου; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Εάν ΝΑΙ, να επισυναφθεί ηλεκτρονικά.
	Στοιχεία νέου νομικού προσώπου, ανώνυμης εταιρίας ή δημόσιας υπηρεσίας
37.	Επωνυμία ή ονομασία και νομική μορφή
38.	Χώρος λειτουργίας του νέου οργάνου
39.	Διασφάλιση επαρκούς υλικοτεχνικού & ηλεκτρονικού εξοπλισμού
40.	Τρόπος στελέχωσης του νέου οργάνου

Αθήνα, 5 Μαΐου 2021

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

CHRISTOS STAIKOURAS CHRISTOS STAIKOURAS
05.05.2021 20:32

**ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΝΙΚΙ ΚΕΡΑΜΕΥΣ ΝΙΚΙ ΚΕΡΑΜΕΥΣ
05.05.2021 20:53

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

KONSTANTINOS CHATZIDAKIS KONSTANTINOS CHATZIDAKIS
05.05.2021 20:37

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ

VASILEIOS KIKILIAS VASILEIOS KIKILIAS
05.05.2021 22:38

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

KONSTANTINOS TSIARAS KONSTANTINOS TSIARAS
05.05.2021 20:37

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

MAVROUDIS VORIDIS MAVROUDIS VORIDIS
05.05.2021 22:47

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

KYRIAKOS PIERRAKAKIS KYRIAKOS PIERRAKAKIS
05.05.2021 22:11

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

THEODOROS SKYLAKAKIS THEODOROS SKYLAKAKIS
05.05.2021 20:59

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ